

Leo Trotskij

Den spanska revolutionen och de faror som hotar den

28 maj 1931

Kominterns ledarskap inför händelserna i Spanien

Den spanska revolutionen är på frammarsch. Under kampen växer dess inre krafter. Men med dem växer också farorna. Vi talar inte om hoten från de härskande klasserna och deras politiska tjänare, republikanerna och socialisterna. Här handlar det om öppna fiender, och hur man ska bemöta dem är fullständigt klart. Men det finns också interna faror.

De spanska arbetarna ser med förtroende på Sovjetunionen, Oktoberrevolutionens barn. Detta förtroende utgör ett värdefullt kapital för kommunismen. Försvaret av Sovjetunionen är en plikt för varje revolutionär arbetare. Men vi får inte låta arbetarnas sympati för Oktoberrevolutionen missbrukas genom att pracka på dem en politik som går emot alla Oktobers lärdomar.

Det måste sägas tydligt. Det måste sägas så att det spanska och internationella proletariats förtrupp hör: *Det nuvarande ledarskapet i Komintern utsätter den proletära revolutionen i Spanien för en omedelbar fara.* Varje revolution kan misslyckas, även den mest lovande. Detta visade sig i den tyska revolutionen 1923 och ännu tydligare i den kinesiska revolutionen 1925-27. I båda fallen var den avgörande orsaken till nederlaget ett odugligt ledarskap. Spanien står på tur. Kominterns ledare har inte lärt något från sina tidigare misstag. Vad värre är, för att dölja sina tidigare misstag känner de sig tvingade att försvara och vidareutveckla misstagen. I den mån det hänger på dem, så förbereder de samma öde för den spanska revolutionen som för den kinesiska.

Under två år har de avancerade arbetarna missletts av den olycksaliga ”tredje period”-teorin, som försvagade och demoraliserade Komintern. Ledarskapet slog till slut till reträtt. Men när? Jo, precis i det ögonblick när världskrisen skapade nya villkor och erbjöd nya möjligheter för en revolutionär offensiv. Den interna utvecklingen i Spanien gick under tiden Komintern obemärkt förbi. Manuilskij deklarerade ständigt – och Manuilskij fungerar för närvarande som en Komintern-ledare! – att händelserna i Spanien inte förtjänade någon större uppmärksamhet.

I vårt utkast om den spanska revolutionen, som skrevs innan aprilhändelserna¹, sade vi att bourgeoisien, som spelar med olika nyanser av republikanism, av all sin kraft och in i det sista kommer att hålla fast vid alliansen med monarkin. ”Det är givetvis möjligt,” skrev vi, ”att det uppkommer en kombination av omständigheter som tvingar de besuttna klasserna att offra monarkin för att rädda sig själva (som till exempel i Tyskland!).” Dessa rader gav stalinisterna en ursäkt – efter händelserna naturligtvis – att tala om en felaktig prognos.² Människor som aldrig själva har förutsett något, kräver av andra inte en marxistisk prognos utan en teosofisk spådom om dagen och formen för händelserna; de okunniga och vidskepligt sjuka kräver mirakelmediciner. Uppgiften för en marxistisk prognos är att bistå med en orientering i utvecklingens allmänna inriktning och att hjälpa till med att förbereda oss mot ”överraskningar”.

¹ Syftar på skriften [Revolutionen i Spanien och kommunisternas uppgifter](#) – Red.

² De amerikanska stalinisterna överträffar alla andra. Det är svårt att föreställa sig de herkuliska stoder av vulgaritet och dumhet som tjänstemän, som är avlönade för det och som ingen kontrollerar, är kapabla att slå i sig själva. – L. T.

Det faktum att den spanska bourgeoisien beslöt sig för att göra sig av med monarkin kan förklaras av två lika betydelsefulla orsaker. Massornas häftiga storm av förbittring fick bourgeoisien att försöka göra den allmänt avskydde Alfonso till syndabock. Men en sådan manöver, som var högst riskfylld, var möjlig för bourgeoisien enbart därför att massorna hade förtroende för republikanerna och socialisterna och för att den kommunistiska faran kunde ignoreras under regimbytet. Den historiska variant som har utspelat sig i Spanien är följaktligen ett resultat av kraften i massornas tryck å ena sidan, och Kominterns svaghet å den andra. Man måste börja med att slå fast dessa fakta. En grundregel i taktiken är: Om du vill bli starkare, börja då inte med att överdriva dina styrkor. Men denna regel gäller inte för epigonbyråkratin.

Strax innan händelserna förutspådde Manuilskij att i stort inget allvarligt skulle hända. Dagen efter regimförändringen började sedan den oersättlige Péri³, spridaren av falsk information från de latinska länderna, att sända telegram efter telegram till Moskva om hur det spanska proletariet nästan enhälligt stödde kommunistpartiet, och om hur de spanska bönderna grundade sovjeter.

Pravda tryckte detta nonsens, och bifogade mer nonsens om att ”trotskisterna” svansade efter Alcalá Zamoras regering. Detta samtidigt som Zamora satte, och fortsätter att sätta, vänsterkommunisterna i fängelse...⁴ Slutligen, den 14 maj, tryckte *Pravda* en programmatisk ledare, ”Spanien i flammor”, vilken var ett destillat av epigonernas virrigheter och misstag, uttryckt i den spanska revolutionens språk.

Hur förhålla sig till Cortes?

Pravda försöker ta avstamp i den obestriddiga sanningen att det inte räcker med ren propaganda: ”Det kommunistiska partiet måste förklara för massorna vad de ska göra idag.” Vad föreslår *Pravda* själv i detta sammanhang? Att organisera arbetarna ”för att avväpna reaktionen, för att beväpna proletariet, för att välja fabrikskommittéer, för att genomföra sjutimmars arbetsdag, osv.” osv. – det är just så man ser det. De uppräknade parollerna är obestridda, även om de presenteras utan något inbördes sammanhang och utan den inbördes ordning som följer av logiken i massornas utveckling. Men vad som är chockerande är att ledarartikeln i *Pravda* inte med ett ord nämner *valen till Cortes*. Som om denna politiska händelse inte ens existerade i den spanska nationens liv, eller som om arbetarna inte hade något med den att göra. Hur ska man förstå denna tystnad?

Till synes kom, som vi vet, den republikanska omvälvningen som ett resultat av kommunalvalen. Det är dock lätt att inse att det var djupare orsaker som låg bakom, och vi talade om dem långt före Berenguer-ministärens kollaps. Men likvideringen av monarkin med ”parlamentariska” metoder var helt och hållet i de borgerliga republikanernas och småborgerliga demokraternas intresse. En hel del arbetare i Spanien föreställer sig nu att samhällslivets grundläggande problem kan lösas med hjälp av val. Denna illusion kan endast skingras genom erfarenheter. Men man måste veta hur man ska underlätta dessa erfarenheter. Hur? Genom att vända ryggen åt *Cortes*, eller tvärtom, genom att delta i valen? Denna fråga måste besvaras.

³ Gabriel Péri, redaktör för franska kommunistpartiets centrala organ, som sändes till Spanien speciellt för att rapportera om händelserna, utmärkte sig genom tonen i de rapporter som han skickade till *l'Humanité* och *Pravda*. Hans korrespondens orsakade stor förbittring bland tidningens spanska läsare på grund av alla lögner och förvrängningar. Exempelvis skrev han den 1 april: ”Enligt informationer från London har det skapats sovjeter i Barcelona. De revolutionära organisationerna har utlyst en generalstrejk”; och 23 april: ”Bildandet av arbetar- och bondesovjeter i Barcelona och i norra Spanien utövar, trots att de upplösts av regeringen, ett enormt inflytande på utvecklingen av den spanska revolutionen”. – *Red.*

⁴ Den 15 maj fängslades t ex 17 militanter som tillhörde den kommunistiska oppositionen i Madrid. – *Red.*

Förutom den ovannämnda ledaren, innehåller samma tidning en ”teoretisk” artikel (numret är daterat 7–10 maj) som gör anspråk på att vara en marxistisk analys av den spanska revolutionens inre krafter och en bolsjevikisk bestämning av dess strategi. Inte heller denna artikel nämner *Cortes* med så mycket som ett ord. Ska man bojkotta valen eller delta i dem? *Pravda* är fullständigt tyst om den politiska demokratin paroller och uppgifter, trots att man kallar revolutionen demokratisk. Vad betyder denna tystnad? Man kan *delta* i valen. Man kan *bojkotta* dem. Men kan de *ignoreras*?

När det gällde Berenguers *Cortes*, var bojkott-taktiken helt riktig. Det var på förhand klart, att antingen skulle Alfonso för en tid åter lyckas tillgripa militärdiktatur eller så skulle rörelsen översvämma Berenguer med hans *Cortes*. Under sådana förhållanden måste kommunisterna ta initiativet i kampen för att bojkotta *Cortes*. *Detta är precis vad vi insisterade på med stöd av de knappa medel vi hade till vårt förfogande.*⁵ Hade de spanska kommunisterna resolut och i tid gått in för bojkott, även om så bara genom att avge en kraftig proklamation i frågan, skulle deras auktoritet ha vuxit betydligt i det ögonblick då Berenguers ministär kastades över ända. De avancerade arbetarna skulle ha sagt till sig själva: ”Dessa personer är kapabla att förutse saker.” De spanska kommunisterna, som förts på villovägar av Kominterns ledarskap, förstod dessvärre inte situationens villkor och gjorde förberedelser för att delta i valen, men återigen utan självförtroende. Händelserna gick över deras huvuden, och revolutionens första seger gav kommunisterna nästan inget ökat inflytande.

Nu har Zamora-regeringen beslutat att sammankalla ett konstituerande *Cortes*. Finns det någon grund för att tro att sammankallandet av detta *Cortes* kommer att hindras av en andra revolution? Det finns ingen som helst sådan grund. Kraftiga rörelser bland massorna är ganska troliga, men utan ett program, utan ett parti, utan ett ledarskap kan dessa rörelser inte få till stånd en andra revolution. Att uppmana till bojkott skulle nu bli en slogan för själv-isolering. Det är nödvändigt att högst aktivt delta i valet.

Reformisternas parlamentariska och anarkisternas antiparlamentariska kretinism

Parlamentarisk kretinism är en motbudande sjukdom, men antiparlamentarisk kretinism är inte mycket bättre. Vi ser detta mest tydligt i de spanska anarkosyndikalisternas öde. Revolutionen ställer politiska frågor direkt och *i det nuvarande stadiet* ger den dem en parlamentarisk form. Arbetarklassens uppmärksamhet kan inte undgå att riktas mot *Cortes*, och anarkosyndikalisterna kommer i tysthet att rösta på socialisterna eller kanske republikanerna. Att slåss mot parlamentariska illusioner utan att samtidigt slåss mot anarkisternas antiparlamentariska metafysik är mindre möjligt i Spanien än någon annanstans.

I en serie artiklar och brev påvisade vi vilken oerhörd betydelse demokratiska krav har för den spanska revolutionens framtida utveckling. Arbetslöshetsunderstöd, sjutimmars arbetsdag, jordreform och regional autonomi, alla dessa vitala, grundläggande frågor är, på ett eller annat sätt, förbundna med det kommande *Cortes* i den stora majoriteten av de spanska arbetarnas sinnen – detta gäller även anarkisterna. Under Berenguer-perioden var det nödvändigt att bojkotta den *Cortes* som Alfonso beviljade – till förmån för ett *revolutionärt konstituerande Cortes*. Redan från första stund tvingades frågan om rösträtten fram i förgrunden för agitationen. Ja, den enkla frågan om rösträtt! Sovjet-demokrati står, vilket inte behöver sägas, ojämförligt högre än borgerlig demokrati. Men sovjeter faller inte från skyn. För att uppnå dem krävs kamp.

⁵ Vänsteroppositionen har ingen dagstidning. Vi tvingas utveckla våra tankar genom privata brev som borde utgöra innehållet i dagliga artiklar. I supplementet till detta arbete ger vi utdrag från sådana brev i kronologisk ordning. – L. T.

Det finns – med förlov sagt – folk som kallar sig marxister som ringaktar en paroll som exempelvis den om allmän, lika, direkt och hemlig rösträtt för alla män och kvinnor från 18 års ålder. Om de spanska kommunisterna i tid fört fram denna paroll och försvarat den i tal, artiklar, broschyrer och flygblad, då skulle de helt klart uppnått en omfattande popularitet. Just för att det spanska folket är benäget att överdriva *Cortes* kreativa förmåga, vill varje medveten arbetare, varje revolutionär bondekvinnor, delta i valen. Vi hemfaller inte själva för ett ögonblick till massornas illusioner, men vi måste till det yttersta utnyttja det som är progressivt i dessa illusioner, annars är vi inga revolutionärer, bara föraktliga pedanter. Redan frågan om sänkt rösträttsålder fångar känslorna hos många hundratusentals arbetare och bönder, män som kvinnor. Vilka då? De unga och aktiva, de vars uppgift det är att genomföra en andra revolution. Att ställa denna unga generation mot socialisterna, som söker sitt stöd bland äldre arbetare, är en elementär och obestridlig uppgift för det kommunistiska avantgardet.

Och vidare, Zamoras regering vill få *Cortes* att anta en konstitution som innebär två kamrar. De revolutionära massor som just har störtat monarkin och som är genomsyrade av en lidelsefull, om än vag, strävan mot jämlikhet och rättvisa, kommer att varmt besvara kommunisternas agitation mot bourgeoisens planer på att inrätta ett ”överhus” bakom folkets rygg. Denna *delfråga* kan spela en oerhörd roll i agitationen, skapa stora svårigheter för socialisterna och driva in en kil mellan socialisterna och republikanerna, dvs. för en tid splittra proletariats fiender och – vilket är tusen gånger viktigare – driva in en kil mellan arbetarklassen och socialisterna.

Kravet om sju timmars arbetsdag, som *Pravda* framfört, är helt korrekt, ytterst viktigt och i rättan tid. Men kan detta krav resas abstrakt, utan att ta hänsyn till den politiska situationen och de revolutionära demokratiska uppgifterna? Genom att *enbart* tala om sjutimmarsdagen, om fabrikskommittéer och beväpning av arbetarna, men ignorera ”politiken” och inte med ett enda ord i alla dess artiklar nämna valen till *Cortes*, går *Pravda* anarkosyndikalismen hela vägen till mötes, stöder den, täcker upp för den. Under tiden kommer den unge arbetare som republikanerna och socialisterna vill förvägra rösträtten – trots det faktum att den borgerliga lagen betraktar honom tillräckligt mogen för kapitalistisk utsugning och önskar belasta honom med en andra kammare – i kampen mot denna styggelse vända ryggen åt anarkismen och sträcka ut handen efter ett gevär.

Att ställa parollen om *arbetarnas beväpning* mot den reella politiska process som i nuet griper tag i massorna, betyder att isolera sig från massorna och samtidigt massorna från vapnen.

Parollen om *nationellt självbestämmande* har fått enorm betydelse i dagens Spanien. Men även denna paroll ligger idag på ett demokratiskt plan. För oss handlar det givetvis inte om att uppmana katalanerna och baskerna att avskilja sig från Spanien, men det är vår plikt att framhålla deras rätt till detta om de själva så önskar. Men hur ska man avgöra om de vill det eller inte? Mycket enkelt: genom allmänna, jämlika, direkta och hemliga val i den region det berör. Det finns ingen annan metod för närvarande. I framtiden kommer nationella frågor, såväl som alla andra, att avgöras av sovjeterna, som organ för proletariats diktatur. Men vi kan inte kräva att arbetarna bildar sovjeter när som helst. Vi kan bara leda dem mot sovjeterna. Ännu mindre kan vi påtvinga ett helt folk de sovjeterna som proletariats diktatur kommer att skapa i framtiden. Samtidigt måste man besvara dagens frågor. I maj kände sig Kataloniens kommuner manade att välja sina deputerade för att utarbeta en temporär konstitution för provinsen, dvs. för att bestämma relationerna till Spanien som helhet. Kan Kataloniens arbetare vara ointresserade av det faktum att den småborgerliga demokratin, som alltid underordnar sig storkapitalet, med stöd av antidemokratiska val försöker avgöra det katalanska folkets öde? Parollen om nationellt självbestämmande, utan stöd av paroller om politisk demokrati som kompletterar och konkretiserar det, är en tom formel, eller vilket är mycket värre, ett sätt att lura folket.

För en tid kommer alla frågor om den spanska revolutionen på ett eller annat sätt att brytas genom parlamentarismens prisma. Bönderna kommer att med största ängslan invänta vad *Cortes* ska säga i *jordfrågan*. Är det svårt att inse vilken inverkan ett kommunistiskt jordprogram, framfört från *Cortes* tribun, skulle kunna ha under nuvarande förhållanden? Två villkor krävs: man måste ha ett jordprogram och man måste få tillgång till den parlamentariska tribunen. *Cortes* kommer inte att lösa jordfrågan, det vet vi. Ett kampinitiativ från bönderna själva är vad som krävs. Men för ett sådant initiativ behöver massorna ett program och ett ledarskap. Kommunisterna behöver *Cortes* tribun som ett band till massorna. Och från detta kan aktioner utvecklas som överflyglar *Cortes*. Häri ligger kärnan i det revolutionärdialektiska förhållandet till parlamentet.

Hur ska man då förklara att Kominterns ledarskap är tyst i denna fråga? Enbart genom att det är fånge i sitt eget förflutna. Alltför högljutt har stalinisterna förkastat parollen om en konstituerande församling i Kina. Den sjätte kongressen fördömde officiellt politiskt demokratiska paroller för koloniala länder som ”opportunist”. Exemplet Spanien, ett land som är mycket mer utvecklat än Kina och Indien, avslöjar alla inkonsekvenser i den sjätte kongressens beslut. Men stalinisterna är bundna till händer och fötter. Eftersom de inte vågar uppmana till bojkott av parlamentarismen, förbigår de helt enkelt frågan under tystnad. Låt revolutionen förgås, men länge leve ledarnas rykte om ofelbarhet!⁶

Vilken slags revolution är på gång i Spanien?

Efter att ha försökt bestämma den spanska revolutionens klasskaraktär, fortsätter ordagrant den ovan citerade teoretiska artikeln, som verkar vara speciellt skriven för att slamma igen hjärnan: ”I beaktandet av allt detta [!] skulle det emellertid [!] vara oriktigt att redan *i nuvarande stadium* karakterisera den spanska revolutionen som en socialistisk revolution.” (*Pravda*, 10 maj 1931.) Redan denna fras är tillräcklig för att betygsätta analysen. Finns det några människor i världen, måste läsaren fråga sig, som kan anse att den spanska revolutionen ”i nuvarande stadium” kan karakteriseras som socialistisk, utan att riskera att hamna på dårhus? Var någonstans fick *Pravda* idén om behovet av denna sorts ”avgränsning”, och dessutom i en så mild och reserverad form: ”I beaktandet av allt detta skulle det emellertid vara oriktigt”...?

Förklaringen är att epigonerna, till sin olycka, läser en fras hos Lenin om att den borgerliga demokratiska revolutionen ”växer över” i en socialistisk. Eftersom de inte har förstått Lenin, och har glömt eller förvanskat erfarenheterna från den ryska revolutionen, har de låtit begreppet ”växa över” bilda grundval för sitt högst opportunistiska slingrande. Det är inte – låt oss säga det rakt ut – en fråga om akademiska spetsfundigheter, utan om liv och död för den proletära revolutionen.

Alldeles nyligen förväntade sig epigonerna att Guomindangs⁷ diktatur skulle ”växa över” i en arbetarnas och böndernas diktatur, och denna till en proletariatets socialistiska diktatur. I detta sammanhang trodde de – Stalin utvecklade detta tema särskilt grundligt – att på revolutionens ena flank skulle ”högerelementen” gradvis avspiltas, medan på den andra flanken ”vänster-

⁶ Den italienske gruppen *Prometo* (Bordigaister) avvisar revolutionära demokratiska paroller generellt, för alla länder och alla folk. Denna sektaristiska doktrinarism, vilken i praktiken sammanfaller med stalinisternas position, har inget att göra med Bolsjevick-leninisternas position. Den internationella vänstern måste avvisa varje uns av ansvar för sådana ultravänsteristiska barnsligheter. Det är just de färska erfarenheterna i Spanien som vittnar om att parollerna om politisk demokrati utan tvekan kommer att spela en mycket betydelsefull roll under processen för att krossa den fascistiska regimen i Italien. Att gå in i den spanska eller italienska revolutionen med *Prometo*-programmet – är detsamma som att hoppa i vattnet med händerna bakbundna. En sådan badare riskera att drunkna. – *L. Trotskij*

⁷ Chiang Kai-sheks kinesiska nationalistparti (äldre transkription: Kuomintang)

elementen” skulle växa sig starkare. Detta är vad den organiska processen ”växa över” antogs bestå i. Dessvärre är denna magnifika Stalin-Martynov-teori⁸ helt oförenlig med Marx’ klass-teori.

Den sociala regimens karaktär, och följaktligen också karaktären av varje revolution, bestäms av karaktären på den klass som har makten i sina händer. Makten kan enbart övergå från en klass till en annan genom en revolutionär omvälvning, och på inga vägar genom att organiskt ”växa över”. Denna grundläggande sanning har epigonerna trampat under fötterna – först för Kina och nu för Spanien. Och vi ser hur de lärda spåmännen i *Pravda*, som täcker sina hjässor med kepsar, sätter termometern under Zamoras tunga och frågar sig: Kan vi eller kan vi inte tillstå att ”växa över”-processen har fört den spanska revolutionen över till det socialistiskt stadiet? Och spåmännen – låt oss erkänna deras visdom – kommer till slutsatsen: Nej, än så länge kan vi det inte.

Efter att ha presenterat en så värdefull sociologisk undersökning, ger sig *Pravda* in på prognoser och direktiv. ”I Spanien”, säger man, ”kan inte den socialistiska revolutionen vara en *omedelbar uppgift för dagen*. Den mest omedelbara uppgiften [!] är arbetarnas och böndernas revolution mot bourgeoisien och godsägarna.” (*Pravda*, den 10 maj 1931.) Att den socialistiska revolutionen inte är ”den omedelbara uppgiften för dagen” i Spanien är odiskutabelt. Men det skulle ha varit mycket bättre och mer korrekt att säga att ett *väpnat uppror av proletariatet för att ta makten i Spanien är inte en ”omedelbar uppgift för dagen”*. Varför? Därför att proletariatets skingrade förtrupp ännu inte har klassen bakom sig, och klassen inte de förtryckta bondemassor bakom sig. Under sådana villkor skulle en kamp för makten vara äventyrspolitik. Men under dessa omständigheter, vad innebär fortsättningen: ”den mest omedelbara uppgiften är arbetarnas och böndernas revolution mot godsägarna och bourgeoisien”? Betyder det att det mellan den nuvarande borgerligt-republikanska regimen och proletariatets diktatur väntar en *distinkt* ”arbetar- och bonderevolution”? Och därtill, betyder det att denna distinkta mellanliggande ”arbetar- och bonderevolution”, till skillnad från den socialistiska revolutionen, är en ”omedelbar uppgift” i Spanien? Betyder det att det står en ny omvälvning på dagordningen? Med ett väpnat uppror eller på annat sätt? Exakt hur kommer arbetar- och bonderevolutionen ”mot bourgeoisien och godsägarna” att kunna skiljas från den proletära revolutionen? Vilken kombination av klasskrafter kommer att ligga till grund? Vilket parti kommer att leda den första revolutionen till skillnad mot den andra? Vari ligger skillnaderna i program och metod mellan dessa två revolutioner? Vi får söka förgäves efter svar på dessa frågor. Det röriga och förvirrade tänkandet har dolts bakom orden ”växa över”. Trots alla motsägelsefulla reservationer, drömmer dessa personer om en evolutionär process som leder den borgerliga revolutionen över i en socialistisk via en serie organiska stadier. Processen figurerar under olika pseudonymer: Guomintang, ”demokratisk diktatur”, ”arbetar- och bonderevolution”, ”folkrevolution” – och vad mera är, det avgörande momentet i denna process, när en klass tar makten från en annan, har obemärkt passerat.

Den permanenta revolutionens problem

Självfallet är den proletära revolutionen samtidigt också en bonderevolution, men under nuvarande förhållanden är en bonderevolution omöjlig *utan* en proletär revolution. Vi kan med rätta säga till bönderna att vårt mål är att skapa en arbetar- och bonderepublik, precis som vi

---

⁸ *Alexander Martynov* (1865-1935) tillhörde mensjevikernas högerflygel innan 1917 och var motståndare till Oktoberrevolutionen. 1917 anslöt han sig till Martovs mensjevikinternationalister. Gick med i bolsjevikpartiet först 1923 och blev en ledande kritiker av trotskismen. Han var huvudarkitekt bakom teorin om ”fyrklassblocket” i Kina, som försökte rättfärdiga den stalinistiska politiken att låta kommunistpartiet gå med i det borgerliga Guomintang med argumentet att det var den ”progressiva” borgarklassens parti. Det kan ses som en föregångare till folkfrontspolitiken.

efter Oktoberrevolutionen benämnde den proletära diktaturens regeringen i Ryssland som en "arbetar- och bonderegering". Men vi sätter inte arbetar- och bonderevolutionen i motsättning till den proletära, tvärtom likställer vi dem. Detta är det enda korrekta sättet att ställa frågan.

Här berör vi åter själva kärnan i den så kallade permanenta revolutionens problem. I kampen mot denna teori har epigonerna fullständigt tappat klassperspektivet. Det är sant att de efter erfarenheten med "blocket med fyra klasser" i Kina blev mer försiktiga. Men som ett resultat av detta har deras förvirring bara ökat, och nu gör de allt de kan för att förvirra andra.

Lyckligtvis har det ägt rum händelser som innebär att detta problem upphört att uteslutande vara en fråga för de Röda filosoferna som arbetar med gamla texter. Det rör inte längre historiska ihåggomster, inte heller om att leta fram citat, utan om en ny storslagen historisk erfarenhet som utspelar sig inför allas våra ögon. Här ställs två synsätt ansikte mot ansikte på den revolutionära kampens arena. Händelserna kommer att få sista ordet. Det går inte att komma undan deras facit. De spanska kommunister som inte i tid tillräckligt uppmärksammar kärnan i de frågor som hänger samman med kampen mot "trotskismen" kommer att stå teoretiskt avväpnade inför den spanska revolutionens grundläggande frågor.

Vad innebär det att revolutionen "växer över"?

Det är riktigt att Lenin 1905 framförde den hypotetiska formeln: "proletariatets och böndernas demokratiska diktatur". Om det överhuvudtaget existerade ett land där man kunde förvänta sig en oberoende agrar demokratisk revolution som föregick proletariatets maktövertagande, så var detta land Ryssland, där jordbruksfrågan dominerade hela det nationella livet, där revolutionära bonderörelser hade existerat under decennier, där ett självständigt agrar-revolutionärt parti existerade, med en lång tradition och vidsträckt inflytande bland massorna.

Men inte ens i Ryssland visade det sig finnas plats för en mellanliggande revolution mellan den borgerliga och den proletära. Med adress till Stalin, Kamenev och andra som höll fast vid den gamla bolsjevikformeln från 1905, svarade och upprepade Lenin i april 1917: Det finns inte och kan inte finnas någon annan "demokratisk diktatur" än Miljukov-Tsereteli-Tjernov-diktaturen, den *demokratiska diktatur* vars verkliga innebörd är *bourgeoisens diktatur över proletariatet*. Endast proletariatets diktatur kan ersätta en sådan "demokratisk diktatur". Vem som än uppfinner en mellanliggande medelvägsformel är antingen en usel illusionist eller en charlatan. Detta är den slutsats som Lenin drog av de levande experimenten Februari- och Oktoberrevolutionerna. Vi står helt på dessa erfarenheters och dessa slutsatsers grundval.

Nå, vad betyder under sådana förhållanden Lenins "växa över" för den demokratiska och den socialistiska revolutionen? Inget av det som epigonerna och vindflöjlarna bland de Röda professorerna drömmar om.

Faktum är att proletariatets diktatur inte mekaniskt sammanfaller med begreppet socialistisk revolution. Arbetarklassens maktövertagande sker i bestämda nationella omgivningar, under en bestämd period, för att lösa bestämda uppgifter. I efterblivna nationer är de *omedelbara* uppgifterna av demokratisk natur: I Kina nationell frigörelse från imperialistisk dominans och jordbruksrevolution; i Ryssland jordbruksrevolution och de förtryckta nationaliteternas frigörelse. Vi ser för närvarande samma sak i Spanien, även om i en annorlunda kombination. Lenin sade också att proletariatet i Ryssland primärt kom till makten i oktober 1917 som *representant för den borgerligt-demokratiska revolutionen*. Det segrande proletariatet började med att lösa de demokratiska uppgifterna, de socialistiska tog man bara itu med gradvis, av logiken i regerandet. Man tog på allvar itu med att kollektivera jordbruket först efter tolv år. Det är detta som Lenin menar när han talade om att den demokratiska revolutionen växer över i den socialistiska.

Det är inte den borgerliga makten som växer över i arbetarnas och böndernas, och sedan i proletariats makt: nej, en klass' makt "växer inte över" i en annan klass' makt, utan den vrids ur dess grepp med vapen i hand. Men efter att arbetarklassen tagit makten, växer den proletära regimens demokratiska uppgifter oundvikligen över i socialistiska uppgifter. En evolutionär, organisk övergång från demokrati till socialism är bara möjlig under *proletariatets diktatur*. Detta är Lenins centrala tanke. Epigonerna har förfalskat allt, förvirrat och förvrängt det, och förgiftar nu det internationella proletariats medvetande med sina falsarier.

Två varianter: opportunistisk och äventyrspolitik

Vad det handlar om – låt oss upprepa det – är inte akademiska spetsfundigheter, utan avgörande problem i proletariats revolutionära strategi. Det är inte sant att "arbetar- och bonderevolutionen" står på dagordningen i Spanien. Det är inte sant att det *för närvarande* rent allmänt står en ny revolution på dagordningen i Spanien, dvs. en omedelbar kamp om makten. Nej, på dagordningen står massornas kamp för att frigöra sig från republikanska illusioner och från tilltron till socialisterna, för deras revolutionära konsolidering. Den andra revolutionen kommer säkert, men den kommer att vara proletariats revolution som leder fattigbönderna bakom sig. Mellan en borgerlig regim och proletariats diktatur kommer det inte att finnas plats för någon sorts distinkt "arbetar- och bonderevolution". Att räkna med en sådan revolution och anpassa sin politik till det, innebär att *Guomindang-iserar* proletariats och ödelägga revolutionen.

De förvirrade formuleringarna i *Pravda* öppnar två vägar, vilka båda har följts till slutet i Kina: den opportunistiska och den äventyrspolitiska. Om *Pravda* idag ännu inte vägar "karakterisera" den spanska revolutionen som en arbetar- och bonderevolution, då – vem vet? – kanske vi kommer att konfronteras med den i morgon, när Zamora-Chiang Kai-shek ersätts av en "sann Wang Jingwei", dvs. en vänster-Lerroux.⁹ Kommer då inte de visa diagnostikerna – Martynov, Kuusinen & Co – bestämma sig för att detta är den arbetar- och bonderepublik som ska "stödjast villkorligt" (Stalins formulering i mars 1917), eller "stödjast fullt ut" (samme Stalins formulering angående Guomindang 1925-27)?

Men det finns också en äventyrspolitisk möjlighet som kanske mer passar dagens centriska stämmningsläge. *Pravda*-ledaren talar om att de spanska massorna "också börjar rikta sina slag mot regeringen". Men kan det spanska kommunistpartiet resa parollen om att störta denna regering som en *uppgift för dagen*? I *Pravdas* lärda undersökningar sägs det, som vi redan uppmärksammat, att den omedelbara uppgiften är arbetar- och bonderevolutionen. Om vi ska förstå detta "stadium", inte i betydelsen "växa över" utan i betydelsen störta makten, då ligger den äventyrspolitiska vägen vidöppen. Det svaga kommunistpartiet kan i Madrid säga till sig självt detsamma som dess like sade (eller befalldes att säga) i december 1927 i Kanton: "Vi är naturligtvis ännu inte mogna för proletariats diktatur, men eftersom det idag handlar om ett mellanliggande stadium, en arbetarnas och böndernas diktatur, låt oss då trots våra svaga krafter försöka få till en resning – kanske kan något komma ur den." Efter att det kriminella försummandet av den spanska revolutionens första år har avslöjats, är det verkligen inte svårt att förutse att de som är skyldiga till denna tidsförlost kommer att börja piska "utförarna" med den niosvansade katten och kanske leda dem in i ett tragiskt äventyr i samma stil som det i Kanton.

Risk för "Julidagar"

Hur stor är risken? Ganska stor. Den har sina rötter i revolutionens egna inre villkor, vilka ger ledarnas underlåtenheter och förvirring en olycksbådande karaktär. En ny massexplosion ligger latent i den nuvarande situationen i Spanien, vilken mer eller mindre liknar de strider i

⁹ Lerroux, som tillhörde Radikala partiet, var minister i Zamoras kabinett.

Petrograd 1917 som har gått till historien som ”Julidagarna” och som undgick att resultera i revolutionens krossande endast tack vare bolsjevikernas korrekta politik. Det är nödvändigt att stanna upp ett slag vid denna för Spanien brännande fråga.

Man kan även se en sorts ”Julidagar” i alla de gamla revolutionerna, först i den stora franska revolutionen, med varierande men i regel ofördelaktiga och ofta katastrofala slut. Ett sådant stadium är inbyggt i den borgerliga revolutionens dynamik, på så sätt att den klass som offerar mer än alla andra för revolutionens framgång, och sätter störst hopp till den, får ut minst av alla ur den.

Processens regelbundenhet är ganska tydlig. Den ägande klassen, som har kommit till makten genom revolutionen, är böjd att tro att revolutionen därigenom har uttömt sin mission, och är strängt upptagen med att visa sin lojalitet med de reaktionära krafterna. Den ”revolutionära” bourgeoisien framkallar massornas missnöje genom själva de åtgärder som den tillgriper för att vinna de besegrade klassernas uppskattning. Massornas desillusion kommer mycket snabbt, till och med innan dess förtrupp hunnit kyla ner sig från de revolutionära stridernas hetta. För de som står i ledningen för rörelsen verkar det som att man genom ett nytt angrepp kan avsluta eller rätta till det som man tidigare inte kunde genomföra med tillräcklig beslutsamhet. Ur detta kommer impulsen till en ny revolution, oförberedd, utan program, utan att se till reserver, utan en tanke på konsekvenserna. Å andra sidan agerar bourgeoisien som kommit till makten som om den hade väntat sig ett stormigt angrepp från folket underifrån för att slutgiltigt göra upp räkningen med folket. Sådan är den sociala och psykologiska grunden för den efterkommande halv-revolution som mer än en gång i historien blivit utgångspunkt för en segerrik kontrarevolution.

År 1848 inträffade ”Julidagarna” i juni och fick en omåttligt mer storslagen och tragisk karaktär än i Petrograd 1917. Det parisiska proletariats sk Julidagar växte med oemotståndlig kraft fram ur Februarirevolutionen. De parisiska arbetarna, som hade gevären från februari i sina händer, kunde inte annat än reagera på motsättningen mellan det pompösa programmet och den sorgliga verkligheten, den outhärdliga kontrast som drabbade deras magar och samvete varje dag. Utan plan, utan program och utan ledarskap, framstod Junidagarna 1848 som en kraftfull och ostyrbär reflex från proletariats. De upproriska arbetarna krossades utan pardon. På så sätt banade demokraterna väg för bonapartismen.

Pariskommunens gigantiska fyrbåk stod i samma relation till revolutionen i september 1870 som Junidagarna till Februarirevolutionen 1848. Det parisiska proletariats uppror i mars 1871 var minst av allt en fråga om strategisk beräkning. Det uppstod ur en tragisk kombination av omständigheter, understödd av en av de provokationer som den franska bourgeoisien är så uppfinningsrik i när rädslan rider dem. I Pariskommunen, proletariats reflexmässiga protest mot borgarnas svek, steg revolutionen för första gången till den proletära revolutionens nivå, men bara för att falla igen.

För närvarande håller den oblodiga, fredliga, ärorika revolutionen i Spanien (listan av adjektiv är alltid densamma) på att förbereda sina egna ”Junidagar” rakt framför våra ögon, om vi räknar efter den franska kalendern, eller ”Julidagar” enligt den ryska. Madrid-regeringen är indränkt i fraser som ofta verkar vara översättningar från ryskan, och lovar kraftfulla åtgärder mot arbetslösheten och misären på landsbygden, men vågar inte peta på en enda av de gamla sociala bölderna. Socialisterna i koalitionen hjälper republikanerna att sabotera revolutionens uppgifter. Hövdingen i Katalonien, den mest industrialiserade och revolutionära regionen i Spanien, predikar ett tusenårigt kungadöme utan förtryckta nationer och klasser, men vågar samtidigt inte lyfta ett finger för att hjälpa folket att kasta av sig ens några av de mest hatade gamla oken. Macià gömmer sig bakom Madrid-regeringen, som i sin tur gömmer sig bakom Konstituerande församlingen, som om livet hade upphört i väntan på den! Som om det inte

var klart i förväg att det kommande *Cortes* bara blir en förlängning av det republikansk-socialistiska blocket, som främst intresserar sig för att allt ska förbli vid det gamla.

Är det svårt att förutse hur arbetarnas och böndernas revolt feberaktigt tilltar? Oförenligheten mellan massrevolutionens framgång och den nya härskande klassens politik – dvs. källan för den olösliga konflikt som framöver antingen kommer att begrava den första revolutionen – aprilrevolutionen – eller ge upphov till en andra.

Om bolsjevikpartiet hade gjort en rigid utvärdering av Julirörelsen i Petrograd som ”i förtid” och vänt massorna ryggen, då skulle ledningen för resningen oundvikligen ha hamnat i händerna på anarkisterna, äventyrarna, dessa som hasardspelar med massornas revolt, och den skulle förblött i fruktlösa konvulsioner. Men också tvärtom, om partiet, i ledningen för rörelsen, hade gett upp sin övergripande värdering av situationen och låtit sig dras med i avgörande strider, då skulle upproret utan tvekan ha fått en riskfylld karaktär: under bolsjevikernas ledning skulle arbetarna och soldaterna temporärt ha tagit makten i Petrograd i juli, bara för att se revolutionen krossas efteråt. Endast bolsjevikpartiets korrekta ledarskap eliminerade båda sorternas fatala risker: andan i Junidagarna 1818 och andan i Pariskommunen 1871. Det slag som utdelades mot massorna och partiet i juli 1917 var mycket tungt. Men det var inte avgörande. Offren räknades i tiotal, men inte i tiotusental. Arbetarklassen trädde ut ur denna prövning, varken huvudlös eller kraftlös. Den bevarade sina kämpande kadrer intakta. Dessa kadrer lärde sig en hel del och ledde proletariatet till seger i oktober.

Just med beaktandet av dessa ”Julidagar” utgör föreställningen om en ”mellanliggande”, en medelvägens revolution, som man antar ska stå på tur i Spanien, en oerhörd fara.

Kampen för massorna och för arbetarråd

Det är Vänsteroppositionens plikt att upptäcka, skoningslöst avslöja och för alltid i det proletära avantgardets sinnen misskreditera formeln om en separat ”arbetar- och bonderevolution”, som är åtskild från den borgerliga och den proletära. Spanska kommunister, tro inte på det! Det är en bedräglig illusion. Det är en djävulsk snara som i morgon kommer att omvandlas till en strypsnara runt er hals. Avancerade arbetare i Spanien, tro inte på det! Studera lärdomarna från den ryska revolutionen och lärdomarna från epigonernas nederlag. Ett perspektiv om kamp för proletariatets diktatur är på väg att öppnas upp framför er. Inför denna uppgift måste ni konsolidera er inom arbetarklassen och mobilisera byarnas fattiga miljoner till arbetarnas stöd. Detta är en gigantisk uppgift. På er, spanska kommunister, vilar ett tungt revolutionärt ansvar. Blunda inte för er svaghet, dränk er inte i illusioner. Revolutionen litar inte till ord. Den testar allt, och dessutom testar den det i blod. Endast proletariatets diktatur kan störta bourgeoisieens makt. Det finns inte, kommer inte att finnas och kan inte finnas någon ”mellanliggande” revolution som är ”enklare”, mer ”ekonomisk” eller mer anpassad till era styrkor. Historien kommer inte att uppfinna någon övergångsdiktatur, någon andra ordningens diktatur, någon diktatur med rabatt. Vem än som talar till er om något sådant bedrar er. Förbered er för proletariatets diktatur, gör det seriöst, ihärdigt och otröttligt.

De spanska kommunisternas omedelbara uppgift är emellertid *inte kampen om makten, utan kampen om massorna*, och denna kamp kommer under den kommande perioden att utspelas på den borgerliga republikens arena och till stor del under demokratins paroller. Skapandet av arbetar-juntas¹⁰ är utan tvekan den viktigaste uppgiften i dag. Men det är absurt att ställa *juntas* i motsättning till demokratiska paroller. Kampen mot kyrkans privilegier, mot munk-ordnarnas och klostrens maktmissbruk – en rent demokratisk kamp – framkallade i maj en massiv explosion som skapade gynnsamma, tyvärr outnyttjade, villkor för att välja arbetarrepresentanter.

¹⁰ Juntor, vilka är en spansk benämning på ”råd”.

I det aktuella stadiet är *juntas* den organisatoriska formen för den proletära enhetsfronten – för strejker, för uteslutning av jesuiterna, för deltagande i valen till *Cortes*, för kontakt med soldaterna, såväl som för att stödja bonderörelsen. Endast genom *juntas*, som omfattar proletariatets kärntrupper, kan kommunisterna säkra sin hegemoni inom proletariatet, och därigenom även i revolutionen. Enbart i den utsträckning som kommunisternas inflytande inom arbetarklassen växer, kan *juntas* omvandlas till organ för kampen om makten. I ett av de senare stadierna – vi vet ännu inte när – kommer *juntas*, som organ för proletariatets makt, att hamna i motsättning till bourgeoisieens demokratiska institutioner. Först då kommer den borgerliga demokratins sista timma.

Varje gång massorna är indragna i strider, känner de alltid – och kan inte undgå att känna – ett akut behov av en auktoritativ organisation som står över partier, fraktioner och sekter och som kan samla alla arbetare i gemensam handling. Man måste veta hur man ska föra fram denna paroll för massorna vid ett lämpligt tillfälle – och sådana tillfällen uppstår nu vid varje steg. Men att ställa parollen om sovjeter, som organ för proletariatets diktatur, mot den reella kampen idag, innebär att förvandla sovjet-parollen till en överhistorisk gudom, till en super-revolutionär ikon, som enstaka helgon må tillbedja, men som massorna aldrig kommer att följa.

Frågan om den spanska revolutionens tempo

Men finns det ännu tid för att lägga upp en korrekt taktik? Är det inte redan för sent? Har man inte missat alla tillfällen?

En korrekt bestämning av revolutionens utvecklingstempo är av största vikt – om inte för att bestämma den grundläggande strategiska linjen, så för att bestämma taktiken. Och utan en korrekt taktik kan den bästa strategi leda till ruinens brant. Det är självklart att det är omöjligt att förutse tempot för en längre period. Tempot måste studeras under kampens gång, med hjälp av de mest skiftande indikatorer. Det kan dessutom förändras mycket abrupt under händelsernas gång. Men vi måste inte desto mindre ha ett bestämt perspektiv för ögonen för att kunna göra nödvändiga korrigeringar under processen.

Den stora franska revolutionen pågick i tre år innan den nådde sin höjdpunkt, jakobinernas diktatur. Den ryska revolutionen frambringade bolsjevikernas diktatur på åtta månader. Här ser vi en oerhörd skillnad i tempo. Om de franska händelserna hade utvecklats snabbare, då skulle inte jakobinerna ha hunnit formera sig, eftersom de inte existerade som ett parti före revolutionen. Å andra sidan, om Jakobinerna varit en kraft i revolutionens inledning, så skulle händelserna förmodligen ha gått snabbare. Sådan är en av de faktorer som bestämmer tempot. Men det finns också andra, kanske mer avgörande.

Den ryska revolutionen föregicks av 1905 års revolution, vilken Lenin kallade en general-repetition. Alla element i den andra och tredje revolutionen var förberedda på förhand, så att de styrkor som deltog i kampen agerade som om de följde en utstakad bana. Detta påskyndade väsentligt revolutionens färd mot sin kulmen.

Man måste dock hålla i minnet att den avgörande faktorn för tempot 1917 var kriget. Jordfrågan kunde man kanske ha skjutit på i flera månader, kanske ett eller två år, men frågan om döden i skyttegravarna kunde inte senareläggas. Soldaterna sade: ”Vad är det för nytta med jorden om jag inte är vid liv?” Trycket från tolv miljoner soldater var en faktor som påskyndade revolutionen enormt. Om kriget inte hade varit, skulle, trots ”generalrepetitionen” 1905 och bolsjevikpartiets närvaro, revolutionens för-bolsjevikiska period inte ha varat åtta månader, utan kanske ett, två eller fler år.

Dessa allmänna betraktelser har stor betydelse för att avgöra ett möjligt tempo för händelseutvecklingen i Spanien. Den nuvarande generationen i Spanien känner inte till någon revolu-

tion, och har inte genomlevt någon ”generalrepetition”. Kommunistpartiet gick in i händelserna extremt svagt. Spanien utkämpar inget krig, de spanska bönderna är inte koncentrerade i miljoner i baracker och skyttegravar och är inte utsatta för en omedelbar risk att förintas. Alla dessa omständigheter bidrar till att vi kan förvänta oss en långsammare utveckling av händelserna och kan därmed också hoppas på en längre period för partiet att förbereda maktövertagandet.

Men det finns faktorer som drar åt motsatt håll, och som kan framkalla försök till en avgörande strid vid en oläglig tidpunkt och leda revolutionen till nederlag: avsaknaden av ett starkt parti ökar de spontanistiska elementens betydelse i rörelsen; de anarko-syndikalistiska traditionerna verkar i samma riktning; och så till slut öppnar Kominterns felaktiga inriktning portarna för en explosion av adventurism.

Slutsatsen av dessa historiska jämförelser är uppenbar: Situationen i Spanien (avsaknaden av färsk revolutionära traditioner, avsaknaden av ett starkt parti, avsaknaden av krig) leder till ett tillstånd där det kommer att krävas en betydligt längre period än i Ryssland innan förutsättningarna för upprättandet av proletariats diktatur mognat, och därför finns det omständigheter som i högsta grad ökar risken för att *revolutionen misslyckas*.

Den spanska kommunismens svaghet är ett resultat av en felaktig officiell politik, och gör att det i sin tur lätt drar de mest riskabla slutsatser utifrån de felaktiga direktiven. Den svage gillar inte att se sin svaghet i vitögat, han är rädd att komma för sent, han är nervös och rusar iväg för tidigt. De spanska kommunisterna är kanske speciellt rädda för *Cortes*.

I Ryssland sammankallades den konstituerande församlingen, som bourgeoisien sköt upp flera gånger, först efter det avgörande slaget och likviderades utan några större svårigheter. Det spanska konstituerande *Cortes* har sammankallats i ett tidigare skede av revolutionen. Kommunisterna i *Cortes* kommer att vara en försumbar minoritet, förutsatt att de överhuvudtaget deltar. Härifrån är det inte långt till tanken att försöka störta *Cortes* så fort som möjligt genom någon slags spontan attack från massorna. Ett sådant äventyr kommer inte bara att misslyckas med att lösa maktfrågan, utan det kommer också att kasta revolutionen tillbaka för lång tid och med all sannolikhet bryta dess nacke. Proletariatet kommer att kunna vrida makten ut bourgeoisiens händer först när arbetarmajoriteten passionerat strävar efter det, och om majoriteten av det förtryckta folket har förtroende för proletariatet.

Just i frågan om de parlamentariska institutionernas roll i revolutionen bör de spanska kamraterna inte så mycket se till den ryska erfarenheten som till erfarenheten från den stora franska revolutionen. Jakobinernas diktatur föregicks av tre parlament. På dessa tre reste massorna jakobinernas diktatur. Det är löjligt att tro – som Madrids republikaner och socialister – att *Cortes* kommer att sätta stopp för revolutionen. Nej, det kommer bara att ge en ny impuls till revolutionens utveckling, och samtidigt ge den en större planmässighet. Ett sådant perspektiv är av yttersta vikt för att kunna orientera sig under händelsernas gång, som ett botemedel mot nervositet och äventyrspolitik.

Självklart betyder detta inte att kommunisterna agerar som en broms på revolutionen. Det betyder ännu mindre att kommunisterna avskiljer sig från rörelsen och från massornas uppror i städer och byar. En sådan politik skulle krossa partiet, vilket fortfarande står inför utmaningen att vinna de revolutionära massornas förtroende. Det var endast tack vare att bolsjevikerna ledde arbetarnas och soldaternas alla strider som de hade möjlighet att hålla tillbaka massorna från en katastrof i juli.

Om de objektiva förhållandena och bourgeoisiens förräderi skulle tvinga proletariatet till en avgörande strid under ofördelaktiga villkor, då skulle kommunisterna självklart ta plats i främsta ledet bland de stridande. Ett revolutionärt parti kommer alltid hellre att föredra ett

nederlag tillsammans med massorna, än att moraliserande stå vid sidan av och lämna arbetarna utan ledarskap inför bourgeoisens bajonetter. Ett parti som besegrats i strid kommer att rota sig djupt i massornas hjärtan och kommer förr eller senare att få sin revansch. Men det parti som lämnar massorna i sticket i farans ögonblick kommer aldrig till liv igen. De spanska kommunisterna står dock inte alls inför ett så tragiskt alternativ. Tvärtom finns det alla skäl att räkna med att socialisternas avskyvärda politik vid makten, och anarko-syndikalisternas trista förvillelser, kommer att föra arbetarna allt mer mot kommunismen, och att partiet – förutsatt att det för en korrekt politik – kommer att ha tillräckligt med tid till att förbereda sig och leda proletariatet till seger.

För kommunisternas enhet!

Ett av den stalinistiska byråkratins mest fördärliga brott är den systematiska splittringen av de svaga kommunistiska styrkorna i Spanien, en splittring som inte beror på händelser i den spanska revolutionen utan som i förväg injicerades i form av direktiv sprungna ur den stalinistiska byråkratins kamp för sin existens. Revolutionen skapar alltid en kraftfull rörelse åt vänster inom proletariatet. Alla strömningar och grupper som stod bolsjevismen nära gick samman med den 1917, även om de tidigare hade bekämpat den. Partiet växte inte bara snabbt, det hade också ett extremt stormigt inre liv. Från april till oktober, och senare under åren av inbördeskrig, blev kampen mellan tendenser och grupperingar inom bolsjevikpartiet vid vissa tillfällen utomordentligt häftig. Men vi upplevde inga splittringar, inte ens enskilda utslutningar.

Det starka trycket från massorna svetsar samman partiet. Den interna kampen skolar partiet och klargör dess väg. I denna kamp får alla partimedlemmar en djup tillit till partiets politik och till ledarskapets revolutionära duglighet. Endast en sådan tillit bland bolsjevikmedlemmarna, som vunnits genom erfarenhet och ideologisk kamp, ger ledarskapet förmåga att i rätt stund leda hela partiet till strid. Och endast om partiet självt har en djup tillit till sin politik, kan det inspirera arbetarmassorna till förtroende för partiet. Artificiella grupperingar som påtvingas utifrån, avsaknaden av fri och ärlig ideologisk kamp, stämplingen av vänner som fiender, skapandet av myter som är ägnade åt att splittra de kommunistiska leden – detta är vad som nu paralyserar det spanska kommunistpartiet. Det måste vrida sig ur det byråkratiska grepp som dömer det till impotens. De kommunistiska leden måste förenas på basis av öppna, ärliga diskussioner. En föreningskongress för de spanska kommunisterna måste förberedas.

Situationen kompliceras av det faktum att inte bara den officiella stalinistiska byråkratin i Spanien, som är liten och svag, utan också de oppositionella organisationerna som formellt står utanför Komintern – Katalanska federationen, Madrids autonoma grupper¹¹ – inte har något tydligt aktionsprogram, och vad ännu värre är, till stor del är smittade med de fördomar som bolsjevismens epigoner så generöst har spridit under de senaste åtta åren. I frågan om ”arbetar- och bonderevolution” och ”demokratisk diktatur” och till och med ”arbetar- och bondeparti”, har de katalanska oppositionella inte tillräcklig klarhet. Detta fördubblar faran. Kampen för att återställa enheten i de kommunistiska leden måste kombineras med en kamp mot det ideologiska förfallet och stalinismens förfalskningar.

---

¹¹ Den Katalansk-baleariska federationen var en inflytelserik grupp, centrerad till Barcelona, under ledning av sådana tidigare partiledare som Maurín och Arlandis. Medan de rent allmänt accepterade Kominterns teorier och praktik, skiljde de sig också från den i frågor av organisatorisk och taktisk betydelse i Spanien.

Den autonoma gruppen i Madrid (”Agrupación Comunista de Madrid”) var en relativt stark organisation som 1931 utslöts ur kommunistpartiet för opposition mot de byråkratiska metoder som utövades av kommunistpartiets exekutivkommitté, och särskilt för att ha vägrat att följa direktiven om att splittra CNT (den anarko-syndikalistiska fackföreningen). Trots att den inte stödde Vänsteroppositionens plattform, tillät den diskussioner med lokala oppositionsanhängare och även att dessa fick bli medlemmar.

Detta är Vänsteroppositionens uppgift. Men även här måste sanningen sägas: Vänsteroppositionen har inte ens närmat sig en lösning på dessa uppgifter. Det faktum att de spanska kamrater som är anhängare till Vänsteroppositionen ännu inte har skapat ett eget organ är en oförlåtlig tidsspillan och revolutionen kommer inte att lämna det ostraffat.¹² Vi känner till under vilka svåra villkor våra meningsfränder arbetar: oupphörliga polisförföljelser under Primo de Rivera, under Berenguer och under Zamora. Kamrat Lacroix, till exempel, släpptes ur fängelset endast för att åter hamna där. Kominterns apparat, impotent när det handlar om revolutionärt ledarskap, visar stor påhittighet när det gäller förföljelse och förtal. Allt detta gör vårt arbete extremt svårt. Inte desto mindre måste det göras. Vi måste samla Vänsteroppositionens styrkor över hela landet, etablera en tidskrift och en bulletin, samla arbetarungdomen, organisera grupper och slåss för kommunistisk enhet på basis av en korrekt marxistisk politik.

Kadikoy, den 28 maj 1931.

Översättning: *B Svensson*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)

---

¹² Kort efter att dessa rader hade skrivits, publicerades första numret av den Internationella vänsteroppositionens spanska sektionens teoretiska organ, *Comunismo*. Det innehöll ett utkast till politisk plattform, teser om fackföreningarna, m m.